

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

176

februari - maart 2020

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Marc De Quint	penningmeester - schatbewaarder 0474-448096 marcdequint@gmail.com
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebepalingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster - archivaris - bibliothecaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB
lidgeld-2020 14 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor leden in het buitenland)
10 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	Europees Genootschap Munt- en Penningkunde
website	www.numismatica-herentals.be

maandelijkse clubactiviteit 2e zondag van de maand, 8.30-12u
Parochiezaal St-Antonius - Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 9 februari 2020 **maart niet !** - 12 april - 10 mei

cover: in oppositie tegen het Franse leger van Napoleon Bonaparte belegerden de geallieerde naties de stad Straatsburg in 1814 en in 1815. Om aan de financiële behoeften te voldoen werd aan de betere burgerij gedwongen leningen opgelegd waarmee munten werden geslagen in de werkplaatsen van de stad. Een deel van deze munten dragen het monogram van de Franse keizer. Deze bronzen 1 deciem (22g) draagt op de voorzijde het gekroond monogram van Napoleon binnen een eikenkrans. Op de keerzijde de waarde-aanduiding UN DÉCIME., het jaartal 1815. en BB (Straatsburg), zie ook artikel.

Tentoonstelling

CLUBNIEUWS

Jacques Priem stelt een tentoonstelling samen met muntgewichten, oa. zoals hier afgebeeld: een muntgewicht (2.98g) voor een Franse écu met het handje van Antwerpen, gemaakt door Cornelis Janssen. Rond het handje de cijfers (15)90, C-I de initialen van de maker en een kruisje, alles in een sierkrans. Op de voorzijde staat het gekroond Frans wapen-schild, geflankeerd door 2 lelies. Een infobundeltje ligt weer klaar.

Nog door u te doen, bij een volgend bezoek aan onze activiteiten!

Is één van onderstaande aangevinkt, gelieve nog te reageren, aub.

- lidgeld-2020 voldoen (overschrijvingsformulier is bijgevoegd)
- lidkaart-2020 afhalen
- jaarboek-2019 afhalen
- nog medaille trouw lidmaatschap afhalen:

Opgelet, in maart geen clubactiviteit!

Gewoontegetrouw houden we in maart ons 'jaarlijks verlof' en organiseren dan geen activiteit! We doen nieuwe energie op en zien elkaar terug op 12/4.

Ontleend? Terugbrengen AUB!

Hebt u één van deze werken uit onze clubbibliotheek ontleend, gelieve deze binnen te brengen bij uw volgend bezoek aan onze clubactiviteit. Met dank!

- 69** Das Große Buch der Münzen und Medaillen, 1900-heute - Battenberg
- 74** Muntenwijzer - Amro Bank
- 81** s'Rijksmunt Jaarverslag 1984 - Margo Bas
- 119** Médailleurs Belges Contemporains - Bibliothèque Albert I, 1985
- 214** West-Vlaamse archeologica - Scheers
- 411** Le Papier-Monnaie Belge, 1914-18 - A. Keller & W. Ouchkoff, 1952
- 412** Local Emergency Issues WWII - A. Maes & W. Major, 1961

We melden u het spijtige overlijden van **Miel Van Rillaer** uit Sint-Katelijne-Waver. Miel overleed na een langdurende en slepende ziekte op 71-jarige leeftijd. Miel was ere-sergeant bij de Duffelse Brandweer, bestuurslid bij de Numismatische Kring Berthout en lid bij onze vereniging sinds 2011. Een goed mens is heengegaan...! Het bestuur van Numismatica Herentals biedt de familie haar gemeend medeleven aan!

11.15u **Trekking van de jeugdombola** gratis lootje voor -18 jaar
 munt + biljet + blad met 20 (wereld)muntjes altijd-prijs!

11.20u **Aanwezigheidsombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren 250 frank, 60j overlijden kon. Astrid - België 1995
- * zilveren 100 zloty, Kazimierz Pulaski - Polen 1976
- * zilveren 100 francs, Emile Zola, Germinal - Frankrijk 1985
- zilveren 10 gulden, Wij Schreuwe als Leuwe - Nederland 1996

11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 francs, Leopold II - België 1875
- * zilveren 25 pesos, XIXe Olimpiada - Mexico 1968
- zilveren 5 francs, Leopold II - België 1873
- * zilveren dollar, 300 jaar Griffioen - Canada 1979
- zilveren 10 gulden, 25j regering kon. Juliana - Nederland 1973
- zilveren 10 kroner, prinses Bened. Bryllup - Denemarken 1968
- zilveren 8 euro, Passarolla Bartolomeo Gusmão - Portugal 2007
- zilveren 5 ecu, 50 jaar Verenigde Naties - België 1995

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2018

11.30u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen!

Oplossing muntenpuzzel

1 decime 1815 Straatsburg

Op de afgelopen januari-activiteit vonden we niet minder dan 45 strookjes van deze toch niet makkelijke muntenpuzzel, in onze rode puzzelbox. Allen hadden het te zoeken sleutelwoord correct: BONAPARTE.

Voor de schiftingsvraag moest het gewicht geraden worden van de satijnsplaat die op de bestuurstafel lag: 1.103 gram. Met **Arthur Scheirs** (Beerzel) en **Paul Jacobs** (Grobendonk) kregen we 2 winnaars: beiden benaderden op 9 gram na het te raden gewicht en mochten een gedeelde prijs in ontvangst nemen. Proficiat Arthur en Paul en dank voor uw begrip om tot een sportieve oplossing te komen. Bedankt weer, Leopold!

Vragen

- antwoorden
1. Welke legers belegerden Straatsburg in 1814? **Baden en Rusland**
 2. Hoe noemt men de slag bij Straatsburg in 1814? **er was geen slag**
 3. Welke ziekte maakt meer slachtoffers dan het beleg zelf? **tyfus**
 4. Welke legers belegerden Straatsburg in 1815? **Baden en Oostenrijk**
 5. Hoe noemt men de slag bij Straatsburg in 1815? **Slag van La Souffel**
 6. Waar werd de Marseillaise gecomponeerd in 1792? **Straatsburg**
 7. Voor welk leger werd de Marseillaise gecomponeerd? **het Rijnleger**
 8. Naar welk eiland werd Napoleon verbannen in 1814? **Elba**
 9. Welk van de 4 basistypen werd veruit het meest geslagen? **1815 L**

Met 45 invulstrookjes kregen we een nieuw deelnemersrecord aan onze muntenpuzzel! Met dank aan alle deelnemers! Paul en Bea, vooruitgestuurd door vader Arthur, flankeren hier *puzzelwizzard* Leopold Verbist.

Een deciem 1814 Lodewijk XVIII, Straatsburg, brons Ø 31,5 mm, 22 g

De stad Straatsburg die ligt aan de linkeroever van de Rijn op de grens van Frankrijk en Duitsland kende een bewogen geschiedenis. Oorspronkelijk was er een Keltische nederzetting. De Romeinen bouwden er een militair kamp in 12 v.C. en noemden de stad Argentoratum. In de 4de eeuw werd de stad bij het Frankische Rijk ingelijfd en werd toen Strateburgum genoemd.

Na de verdeling van het Frankische Rijk werd Straatsburg een onderdeel van het Heilige Roomse Rijk. In 1262 werd het een vrije rijksstad onder het gezag van de Duitse keizer. Bij de Vrede van Westfalen in 1648, die een einde maakte aan de 30-jarige Oorlog in het Heilige Roomse Rijk, verkreeg de Franse koning het beschermheerschap over een aantal Elzasser rijkssteden die rechtstreeks onder het gezag van de Duitse keizer stonden. Straatsburg bleef echter een vrije rijksstad, die desondanks in september 1681 door Franse troepen van Lodewijk XIV werd bezet. De stad behield enkele vrijheden maar er werd wel een Frans garnizoen gestationeerd. In 1682 werd een citadel gebouwd door Vauban, die ook de vestingwerken van de stad moderniseerde. In 1697 werd Straatsburg ten gevolge van de Vrede van Rijswijk officieel bij Frankrijk ingelijfd. De stad, haar taal en haar cultuur bleven echter Duits. Vandaag is het grotendeels verfranst.

De Marseillaise, het Franse volkslied

De oorspronkelijke versie van dit lied met als titel *Chant de guerre pour l'Armée du Rhin* (oorlogslied voor het Rijnleger) werd geschreven en gecomponeerd te Straatsburg door Claude Joseph Rouget de Lisle, kapitein in het Franse leger, in de nacht van 25 op 26 april 1792. Hij zong het lied voor het eerst in de salon van baron Philippe Frédéric de Dietrich, de burgemeester van Straatsburg.

De naam *Marseillaise* dankt het lied aan het feit dat de troepen uit Marseille op 30 juli 1792 tijdens de Franse Revolutie het lied zongen bij hun intocht in Parijs. Op 14 juli 1795 werd de *Marseillaise* door de Conventie tot volkslied van de Eerste Franse Republiek verklaard.

Napoleon

In 1813 was Napoleon op zijn retour. Hij werd verslagen in Rusland en Leipzig. Er vormde zich een coalitie tegen Frankrijk van Engeland, Pruisen, Oostenrijk, Rusland, Zweden en enkele kleine Duitse staten (een verenigd Duitsland bestond nog niet).

In 1814 trokken de geallieerden Frankrijk binnen en werd Antwerpen en Straatsburg belegerd en Parijs veroverd. Napoleon werd verbannen naar het eiland Elba, maar keerde in 1815 nog eens terug voor de “100 dagen”, waarbij Straatsburg nogmaals werd belegerd. Na de nederlaag in Waterloo werd Napoleon definitief verbannen naar het eiland Sint-Helena.

*Panorama van Straatsburg met de “quatre tours des ponts couverts” in 1860. Schilderij van Léon Auguste Asselineau.
Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg*

Eerste beleg van Straatsburg door het Groothertogdom Baden en het Russische rijk: 2 januari tot 13 april 1814

De winter van 1813-1814 zag de invasie van het keizerrijk op drie fronten tijdens de *Campagne de France* die bijna een miljoen coalitieleden mobiliseerde. De stad Straatsburg werd belegerd op 4 november 1813. Generaal-majoor en graaf van het keizerrijk Jean-Baptiste Broussier (1766-1814) kwam op 15 november aan om de militaire leiding van Straatsburg en het fort Kehl op zich te nemen. De eerste schermutselingen tegen de Badense troepen vonden plaats op 18 november. Het beleg begon op 5 januari, wanneer troepen van het Groothertogdom Baden en Russische Kozakken de directe omgeving van de stad controleerden. Het gebrek aan belegeringsartillerie van de belegeraars beperkte de militaire operaties tot schermutselingen, met vele uitbraken van de belegerden tussen 24 januari en 8 april.

Het nieuws van de afzetting van Napoleon kwam toe op 9 april en werd publiek gemaakt de 14de. De militaire operaties werden snel daarna gestaakt, maar het beleg werd pas op 5 mei 1814 opgeheven. De militaire operaties hadden slechts weinig slachtoffers gemaakt, in tegenstelling tot de tyfus die zich eind december in de stad had verspreid en duizenden doden had veroorzaakt.

Graaf Jean-Baptiste Broussier

De munten van 1814

Om aan de financiële behoeften te voldoen, werden 600.000 francs in gedwongen leningen aan de notabelen opgelegd. Op 10 maart 1814 beval een decreet van graaf Roederer, keizerlijk commissaris, het slaan van deciemen voor een bedrag van 300.000 frank in de werkplaatsen van de stad, gemaakt van brons uit het arsenaal. Een deel van deze munten werden geslagen met het monogram van Napoleon, het andere met dat van Lodewijk XVIII en zijn daarom van na het beleg. De cijfers van de slagaantallen, 543.819 munten, resulteren in een totaalbedrag dat ver verwijderd is van het oorspronkelijk geplande bedrag.

Tweede beleg van Straatsburg door de Oostenrijkse strijdkrachten en het Groothertogdom Baden, van 28 juni tot 25 september 1815

Het nieuws over de landing van Napoleon op Golfe-Juan (1 maart) bereikte Straatsburg op 9 maart. Ondanks de protesten van trouw aan Lodewijk XVIII van de gemeentebesturen, kozen de garnizoens-officieren de kant van de keizer op 23 maart. De royalistische prefect, graaf Kergariou, werd bedankt en vervangen door baron van het keizerrijk Bry. Generaal Jean Rapp (1773-1821), een geboren Elzasser en veteraan van vele Napoleontische veldtochten, die zich in 1813 had verzet in een belegering van tien maanden te Danzig, werd door de keizer benoemd tot hoofd van het garnizoen. Op 8 mei 1815 werd de staat van beleg afgekondigd in de stad, de staat van oorlog begon in de stad op 15 juni. Net als bij het eerste beleg waren de nationale garden sterk betrokken. Een korps van lancers werd georganiseerd terwijl alle jongeren van 18 tot 20 jaar werden ingezet bij de schutters.

Ook al was de slag van Waterloo al voorbij en Napoleon afgezet, toch besloot Rapp de strijd nog verder te zetten om de optocht van de geallieerden naar Parijs te hinderen. De gevechten begonnen op 28 juni met de slag van La Souffel, een riviertje in het noorden van Straatsburg.

25.000 Oostenrijkers en Badois onder leiding van kroonprins Wilhelm van Wurtemberg (1781-1864) vochten tegen 20.000 Fransen van het Rijnleger. Rapp was aan de winnende hand, maar toen 's anderdaags 30.000 Russen aankwamen als versterking voor Wurtemberg besloot Rapp zich wijselijk terug te trekken binnen de wallen van Straatsburg. Uit wraak werden de dorpen Souffelweyersheim en Mundolsheim geplunderd en platgebrand door de toepen van Wurtemberg.

Nog op 9 juli deed het garnizoen, verschanst in Straatsburg, een gewaagde uitbraak naar de dorpen van Hausbergen in het noordwesten en dreef de vijand terug.

De slag van La Souffel op 28 juni 1815, gravure van A.F. von Perglas en L. Schnell

Het nieuws over de aankomst van Louis XVIII in Parijs bereikte Straatsburg op 13 juli. Een wapenstilstand werd gesloten op 22 juli, met betrekking tot het Rijnleger en tien regionale bolwerken, die elk op hun posities bleven in afwachting van nieuws.

Verschillende vrijwilligerskorpsen werden reeds ontbonden en de witte vlag keerde terug op 30 juli. Het beleg werd beëindigd, maar de coalitie bleef ter plaatse in tegenstelling tot 1814. De buitenlandse troepen bleven in Frankrijk tot 1818 en vormden een ‘vergeten’ bezetting die numeriek licht was maar wel lang duurde.

Het Rijnleger moest worden ontbonden (19 augustus), maar Rapp had niet voldoende geld om hen uit te betalen. De soldaten en officieren hadden schulden en konden de stad niet verlaten zonder ze af te betalen. Dan volgde er een scène die een ander tijdperk waardig was. Met de rug tegen de muur delegeerden de soldaten op 2 september 60 onder-officieren naar Rapp om het probleem op te lossen. Hij ontving een deel van hen tijdens het baden, maar woedend stuurde hij ze terug. Dus rebelleerden de troepen, eisten betaald te worden en benoemden tot generaal een sergeant van het 7de regiment lichte infanterie, Dalouzi, die men de bijnaam “général garnizon” gaf.

De strategische gebouwen, waaronder de Munt, werden bezet en de soldaten slaagden erin om de noodzakelijke 800.000 frank los te krijgen van de stad. Op 4 september was alles weer in orde. Alleen de koetsier van Rapp werd neergeschoten na een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Rapp verliet Straatsburg op 17 september en de laatste maatregelen van het beleg eindigden officieel op 25 september.

De munten van 1815

Een deciem 1815 Napoleon, Straatsburg, brons Ø 31,5 mm, 22 g

Een decreet van 8 augustus van de regering, waarin de financiële bepalingen bekeken werden, stelde negen punten voor, inclusief de productie van 150.000 frank van “gros sous”, om tegemoet te komen aan de onmiddellijke financiële behoeften. De slagaantallen voor de deciem van 1815 zijn 1.266.920 munten. De deciemmen geslagen in 1815 waren opnieuw van het type “gekroonde N”. Het slaan van het type met de “L” werd hervat bij de terugkeer van Louis XVIII, bekend op 13 juli in Straatsburg. Deze productie, die tot in 1816 voortduurde om het gebrek aan kleine geldmiddelen te compenseren, werd door latere decreten en circulaires officieel gelegaliseerd.

boites de forçat

De keerzijde leunt heel dicht aan bij de deciem gegraveerd door Dupré. Beide typen (met de “N” en “L”) werden gelegaliseerd. Het gemiddelde gewicht is 22 g (met grote afwijkingen) en de diameter 31,5 mm. Deze tamelijk dikke muntstukken werden soms getransformeerd in een “boite de forçat” om een gouden muntstuk of een geheime boodschap te verbergen.

Deze munten werden ingehouden vanaf 1848 en definitief ontmunt in 1856. Daar ze zeer lang gecirculeerd hebben zijn de meesten vandaag sterk afgesleten.

Slagaantallen en varianten

1 deciem Straatsburg 1814 Napoleon: 363.559 ex.

1 deciem Straatsburg 1814 Lodewijk XVIII: 120.853 ex.

1 deciem Straatsburg 1815 Napoleon: 180.261 ex.

1 deciem Straatsburg 1815 Lodewijk XVIII: 1.086.659 ex.

Er bestaan ook verschillende varianten van de keerzijde van deze munten. Meest voorkomend zijn deze met een punt na DÉCIME én na het jaartal. Soms ontbreken beide punten of dat na DÉCIME, of het accent op de E. Er bestaat ook een variant met een klein jaartal 1814. Niet alle combinaties met de twee voorzijden zijn voorkomend.

*Varianten zonder punten, klein jaartal,
zonder punt na DÉCIME of zonder accent op de E*

Bibliografie

Martin Engel, Laurent Fabre, Jean-Philippe Perret, Paul Wattier, Les Monnaies Obsidionales 1477-1874, Poses (Frankrijk) 2015.

J. Druart, Le blocus de Strasbourg 1814-15, La Vie Numismatique 1994/7

E Dewamin, Cent ans de numismatique française, 1789-1889, Parijs 1893
Wikipedia, Histoire de Strasbourg,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_Strasbourg

Wikipedia, Straatsburg, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Straatsburg>

Wikipedia, Marsaillaise, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Marseillaise>

Wikipedia, Jean-Baptiste Broussier,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Jean-Baptiste_Broussier

Wikipedia, Jean Rapp, https://fr.wikipedia.org/wiki/Jean_Rapp

Wikipedia, Bataille de La Souffel,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Bataille_de_La_Souffel

Wikipedia, Guillaume Ier de Wurtemberg,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Guillaume_Ier_de_Wurtemberg

De rekenpenningen van de Brusselse stadsontvangers en van de intendanten van de vaart - rene.waerzeggers@telenet.be

Deze studie behandelt de uitzonderlijk rijke reeks rekenpenningen die van het einde van de 13e eeuw tot 1698 door de Brusselse stadsontvangers en intendanten van de Willebroekse vaart werden uitgegeven (310 ex.). Naast een nauwkeurige beschrijving en de afbeelding van deze items werden de foutieve toeschrijvingen van vroegere auteurs in de mate van het mogelijke rechtgezet. De lijst van de Brusselse stadsontvangers tot het einde van de 17e eeuw, voor zover gekend, de lijst van alle intendanten en superintendanten van de vaart en een uitgebreide bibliografie zijn opgenomen in aparte bijlagen. In totaal 203 blz. A4, met afbeeldingen van vrijwel alle jetons in de tekst. Kostprijs: 15 euro (excl. portkosten).

Besteladres: **René Waerzeggers** - Zwijnaardsesteenweg 668, 9000 Gent

Een biljet met een verhaal 100 dinara, Narodna Banka Srbije, 2012

Het bovenstaand biljet - met het portret van uitvinder en wetenschapper **Nikola Tesla** (1856-1943) - werd in 2003 voor het eerst uitgegeven. In het midden de formule voor de eenheid van magnetische inductie en een elektrische ontlading. Het portret werd ontleend aan een foto uit 1896.

Nikola Tesla werd op 10 juli 1856 geboren in Smiljan in de provincie Lika van het toenmalige keizerrijk Oostenrijk, nu Kroatië. Hij was de zoon van Milutin Tesla, een Servische-Orthodoxe priester en Duka Mandic.

Nikola was 5 jaar oud toen zijn begaafde broer Dane, de oogappel van zijn ouders, op 12-jarige leeftijd overleed. Er rustte een zware last op zijn schouders om de hoge verwachtingen van zijn ouders waar te maken. Na de middelbare school te hebben doorlopen studeerde hij natuurkunde, techniek en filosofie aan de universiteiten van Graz en Praag. Aansluitend vond hij in Duitsland en Frankrijk voor korte tijd werk.

In 1884 vertrok hij naar de Verenigde Staten. Nikola kreeg een baan aangeboden bij het onderzoekslaboratorium van uitvinder Thomas Alva Edison (1847-1931). In 1891 werd Tesla Amerikaans staatsburger.

Edison, een van de grondleggers van General Electric, kreeg een bepaald probleem met een van zijn uitvindingen niet opgelost en beloofde een flinke beloning uit aan degene die dat voor hem kon doen. Tesla nam de uitdaging aan en vond binnen de kortste tijd de oplossing. Edison weigerde achter de uitgelofde beloning te betalen en antwoordde: 'Je begrijpt onze Amerikaanse humor niet, Tesla!'

Toen Edison ook nog weigerde Tesla's weeksalaris van \$18 naar \$20 te verhogen nam Tesla ontslag en begon een eigen bedrijf. Hij werd financieel ondersteund door Edison's concurrent George Westinghouse (1846-1914). Tesla verkocht 40 patenten aan Westinghouse die daarmee het monopolie van Edison's General Electric kon breken.

Het was de tijd van de zogenaamde *War of the Currents*, een concurrentiestrijd tussen het wisselstroomsysteem van Westinghouse en het gelijkstroomsysteem van Edison. Mede dank zij Tesla's verbeteringen in veel componenten van het wisselstroomnet wist Westinghouse deze strijd te winnen. Na enige tijd was Edison zelfs gedwongen om zijn inefficiënt gelijkstroomsysteem te laten varen en ook op wisselstroom over te gaan.

Omdat Tesla geen zakenman was, trok hij nooit het maximale profijt van de patenten op zijn uitvindingen. De vergoedingen voor het gebruik van de patenten hadden hem schatrijk kunnen maken. Daarentegen had hij voortdurend problemen met schuldeisers. Toen zijn zakenpartner Westinghouse in financiële problemen geraakte gaf Tesla zijn lucratieve patentrechten op om hem te helpen. In die tijd begonnen Tesla's patenten net geld op te leveren omdat steeds meer steden een elektriciteitsnet aanlegden waarbij gebruik werd gemaakt van Tesla's uitvindingen. Zo verloor Tesla bijna al zijn inkomstenbronnen terwijl bij Westinghouse het geld binnenstroomde. Westinghouse Electric Company is wereldwijd nog altijd één van de grootste bedrijven op elektrotechnisch gebied.

Vanaf ca. 1915 kreeg Tesla geen grote investeerders meer achter zich en raakte in de vergetelheid. Vaak werd Tesla uitgenodigd voor wetenschappelijke congressen en andere evenementen, meestal sloeg hij deze af. Zijn laatste jaren verbleef hij in hotel 'The New Yorker' in Manhattan, New York waar hij op 7 januari 1943 overleed. Twee dagen na zijn dood nam het 'Office of Alien Property', namens de regering van de VS al zijn documenten en bezittingen in beslag om te voorkomen dat ze in vijandelijke handen zouden vallen.

Op de keerzijde een portret van Nikola Tesla, de tekening van de elektromagnetische motor van Tesla en de 'Tesla Duif'. **R.H.**

Met toestemming overgenomen uit **De MUNTkoerier** nr.6/2017.

Beurstombola Coin Event 2019

... nog af te halen tot 10 mei 2020!

LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs
1	84	125	87	351	478	534	321
2	374	135	458	352	432	537	242
3	571	151	96	369	292	538	235
4	30	162	267	371	226	539	585
5	369	166	485	373	581	558	289
6	456	169	451	374	163	560	480
7	543	181	322	378	223	562	300
8	64	193	492	381	385	563	352
9	252	197	360	382	273	564	314
10	544	253	576	384	76	565	387
21	151	256	528	391	60	566	230
46	58	257	401	392	450	567	276
50	227	270	317	461	51	568	198
61	403	271	392	462	159	569	584
62	306	304	316	467	589	570	334
63	402	305	299	474	287	571	210
64	435	306	147	476	452	572	133
65	340	307	393	477	217	574	471
83	582	308	414	480	420	583	41
86	121	309	416	510	152	586	445
121	78	311	454	524	475	587	373
122	406	332	332	527	104	588	62
124	298	340	168	533	587	589	569

Litouwen: op een deels vergulde zilveren 10-euromunt wordt aandacht besteed aan een oude Litouwse traditie: het houden van bijenvolken in boomholten. De munt verschijnt in het 2e kwartaal van 2020. Op de voorzijde staan de landsnaam, het wapenschild waarbij de ruiter wordt omgeven door een zwerm bijen, de waarde aanduiding en een honingraatmotief. Op de keerzijde klimt een imker, beschermd door een bijenteelt-sluier in een boom om honing te verzamelen uit een bijennest. De munt werd ontworpen door Vytautas Narutis, is vervaardigd van .925 fijn zilver en weegt 23.3g bij een doormeter van 34mm.

1	-	16	2.75	31	7.00	46	1.50	61	9.50
2	20.00	17	-	32	-	47	1.00	62	7.50
3	23.00	18	1.00	33	1.75	48	2.25	63	1.00
4	9.50	19	4.75	34	10.50	49	4.25	64	1.00
5	-	20	5.50	35	1.00	50	2.50	65	1.00
6	18.00	21	2.25	36	8.00	51	20.00	66	2.00
7	11.00	22	3.50	37	-	52	-	67	1.75
8	10.00	23	1.00	38	10.00	53	5.00	68	2.25
9	4.00	24	21.00	39	11.00	54	5.00	69	2.25
10	1.50	25	-	40	2.25	55	1.25	70	1.00
11	1.00	26	25.00	41	2.75	56	1.00	71	-
12	1.00	27	5.00	42	1.00	57	5.00	72	1.00
13	2.25	28	2.25	43	6.00	58	5.00	73	1.00
14	28.00	29	1.00	44	1.25	59	-	74	5.00
15	1.00	30	1.00	45	3.50	60	15.00	75	3.00

25.000 valse eurobiljetten uit omloop gehaald

In België zijn vorig jaar meer dan 25.000 valse eurobiljetten uit omloop gehaald. Dat blijkt uit statistieken van de Nationale Bank. Daarmee blijft het aantal valse bankbiljetten dalen, vorig jaar ging het nog om ruim 30.000 ex.

In 2019 werden 25.217 valse eurobiljetten in België uit omloop genomen, goed voor een fictief bedrag van zowat 1,27 miljoen euro.

De populairste biljetten bij vervalers zijn die van 50 en 20 euro. Daarvan werden er vorig jaar respectievelijk 13.409 (53%) en 7.178 (28%) uit omloop genomen.

De kans om met valse biljetten geconfronteerd te worden, blijft klein. In het eurogebied zijn naar schatting 24 biljetten per miljoen biljetten in omloop vals. (blg/Het Nieuwsblad)

2

3

6

10

nr	land	munt			kwal	mat	inzet
1	Kelten	Gallia Belgica	Leuci, potin met stekelvarken	1° E vC	F	AE	1.00
2	Rome	Gordianus III	antoninianus – Aequitas	241-248	ZF	Ag	10.00
3		Philippus I	sestertius – COS III Felicitas	244-249	ZF	AE	25.00
4	Brabant	Filips II	korte	ZD	ZG/F	Cu	1.00
5		Albrecht & Isabella	oord – Antwerpen	1610	ZG/F	Cu	1.00
6		Maria-Theresia	1/4 ducaton – Antwerpen	1752	F/ZF	Ag	20.00
7	Vlaanderen	Filips de Stoute	mijt	ZD	F	Cu	5.00
8	Doornik	Filips IV	schelling	1623	F	Ag	10.00
9	Luik	Max. H. Bavière	oord	ZD (1650-1658)	F	Cu	1.00
10	België	Leopold I	5 francs gelauwerd, pos A	1833	F	Ag	20.00
11		Leopold I	5 centimes	1848	F	Cu	1.00
12		Leopold I	1 centime	1858	F/ZF	Cu	5.00
13		Leopold II	10 centimes, Michaux	1901 FR	F/ZF	CuNi	5.00
14		Leopold II	5 + 10 centimes, Michaux	1901 FR	F/ZF	CuNi	10.00
15		Albert I	20 frank – 4 Belga, pos. B	1932 VL	ZF	Ni	10.00
16		Albert I	2 frank	1924 VL	ZF	Ni	1.00
17		Leopold III	5 francs	1946 FR	ZF	Zn	1.00
18		Prins Karel	20 frank	1951 VL	ZF	Ag	1.00
19		Albert II	250 frank, Astrid	1995	FDC	Ag	10.00
20		Filip I	2,5 euro, 'Slag bij Waterloo'	2015	FDC	AE	3.00
21	Bulgarije	Republiek	10 leva, 'Ruimtevlucht'	1979	FDC	Ag	10.00
22	Duitsland	Pruissen	2,5 silber groschen	1842 A	F	Ag	1.00
23		Duitse Rijk	5 pfennig (#KM 98)	1940 A	ZF+	Zn	5.00
24		Duitse Rijk	10 pfennig (#KM 99)	1940 A	ZF	Zn	5.00
25	Frankrijk	Republiek	1 déc. l'an 7, A overslag op 5	1798-99	F/ZF	Cu	5.00
26		Charles X	1/4 franc	1828 W	ZG/F	Ag	1.00
27		Republiek	1 centime	1882	ZF+	Cu	1.00
28		Republiek	25 centimes	1914+1915	ZF	CuNi	1.00
29	Lesotho	Koninkrijk	5 maloti	1996	Pr+	NiFe	1.00
30	Mauritanië	Republiek	5 + 10 + 20 + 50 duguiya	2009/2010	Pr	div	1.00
31	Mexico	Carlos III	1/2 real (M° FM)	1773	ZG/F	Ag	1.00
32	Nederland	Wilhelmina	1 gulden	1907	ZF	Ag	7.00
33	Nederland	Wilhelmina	2 1/2 gulden, bewerkt	1931	ZF	Ag	10.00

21

26

29

33

36

39

43

45

nr	item	beschrijving		kw	mat	inzet	
34	Ned. Indië	Willem I	1 cent	1834 V	F	Cu	1.00
35	Rusland	Republiek	10 kopecke	1861	ZF	Ag	1.00
36	USA	Republiek	Columbian Expo Half Dollar	1893	ZF+	Ag	10.00
37		Republiek	3x Staten Quarter Dollar	2001+03+08	Pr	CuNi	1.00
38		Republiek	3x Staten Quarter Dollar	2011+11+16	Pr	CuNi	1.00
39	Zuid-Afrika	Republiek	5 rand – Inauguratie (Proof)	1994	FDC	Ni	1.00
40	loten	België: Leopold II: 4x 10 centimes, Michaux		1901 FR	F/ZF	CuNi	5.00
41		België: Leopold II + Albert I: 4 munten 1+2+5+10 centimes			div	div	1.00
42		België: Albert I: 5 ct 1914 & 1924 VL + 10 ct 1922 VL			ZF/Pr	CuNi	1.00
43		'Esperanto': reeks van 4 munten 1+2+5+25 steloj			FDC	div	25.00
44		Ethiopië: 4 verschillende munten			FDC	Cu	1.00
45		Mauritius: 8 verschillende munten			div	div	1.00
46		Oeganda: 12x 100 shillings (dierenriem)		2004	Pr	CuNi	5.00
47		Rusland: ca. 50 moderne munten			div	div	1.00
48	loten	Zweden: 5 kleine zilvermuntjes		1938-1950	div	Ag	1.00

nr	item	beschrijving		kw	mat	inzet
49	lot	album met +150 wereldmunten		div	div	1.00
50	token	Groot-Brittannië: NAAFI tokens 1/2 Fr & 1 D.	1945-47	ZF	?	5.00
51	penning	Friedrich II der Grosse		FDC	CuNi	2.00
52		Maria-Theresia, in hanger		ZF	Ag?	1.00
53		Ontario: Ontginning Edelmetalen in Canada (35mm)	1967	FDC	AE	1.00
54		België: Koning Boudewijn – R. Tramaux (47mm)		Pr	AE	1.00
55	sets	Turkije: toeristische set met 11 munten		Pr	div	1.00
56		België: FDC-set 1975		FDC	div	1.00
57	divers	Pauselijke Staten: 1 lire 1866 (vermaakt tot broche)		FDC	div	3.00
58		kartongeld – speelgoed/educatief?		div	papier	1.00
59		lot van +1/2 kg wereldmunten		div	div	1.00
60	tijdschriften	Numismatisches NachrichtenBlatt (D), 12 ex.	2017	ZF	papier	1.00
61	biljetten	België: 500 francs / 100 Belgas	31-08-1934	F/ZF	papier	1.00
62		België: 20 + 50 + 100 francs	periode 1964-1972	FDC	papier	5.00
63	biljetten	België: volledig vel rantsoenzegels		ZF	papier	1.00

51

53

54

60

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet
64	biljetten	Congo	500 francs	30-06-2010	FDC	papier	1.00
65		Croatië	1000 dinara	1991	ZF	papier	1.00
66		Duitsland	10 mark	06-10-1906	F	papier	1.00
67		Duitsland	1.000 mark, 4 opeenvolgende nrs.	1910	Pr	papier	5.00
68		Duitsland	20.000 mark (2 stuks)	1923	Pr	papier	2.00
69		Frankrijk	1 franc Armée française		F	papier	1.00
70		Oostenrijk	10.000 kronen	02-11-1918	ZF+	papier	1.00
71		Rusland	100 roebel	1910	F	papier	1.00
72		Rusland	50 roebel	1922	ZF	papier	1.00
73		Zambia	100 kwacha		FDC	papier	1.00
74		wereld	3 biljetten		div	papier	1.00
75	biljetten	wereld	20 biljetten, kleiner formaat		FDC	papier	1.00

70

73

div = divers
Ag = zilver

F = fraai
AE = brons-koper

ZF = zeer fraai
Fe = ijzer

Pr = prachtig
Cu = koper

FDC = fleur de coin
Ni = nikkel

UNC = uncirculated
Al = aluminium
Sn = tin

Eerste hulp bij het identificeren van loden zegels, 15de-18de eeuw

Raf Van Laere

Loden zegels en verzegelingen, ook wel eens lakenloodjes genoemd, worden vaak gevonden door metaaldetectoristen maar blijven een erg verwaarloosd studieobject. Omwille van de grote hoeveelheid nieuw materiaal die het daglicht ziet bestaat de behoefte aan een werk dat hulp biedt bij de identificatie ervan. Recente publicaties in Groot-Brittannië en in Frankrijk schenken minder aandacht aan loden zegels uit de Lage Landen. In de nieuwe publicatie komen loden zegels van Nederland en België veel ruimer aan bod zonder zegels uit andere landen die in onze streken gevonden worden te verwaarlozen.

Omdat loden zegels vaak van plaatselijke autoriteiten stammen zijn ze erg moeilijk in algemene termen te vatten. Het leek daarom een goed idee om een brede waaier aan voorbeelden te beschrijven en te tonen.

Er worden bijna 1.900 zegels van verschillende steden en hun varianten voornamelijk uit de periode van de 15de tot de 18de eeuw beknopt beschreven en afgebeeld. Daarvan zijn er een 500-tal uit Nederland en een 200-tal uit België.

Aangezien er in de Lage Landen ook zegels uit andere landen worden gevonden zijn tevens zegels uit Duitsland (ca. 170), Frankrijk (ca. 500), Groot-Brittannië (ca. 250) en andere landen waarmee onze streken minder handelscontacten hadden zoals Polen (ca. 120), Spanje (ca. 50) enz. opgenomen.

I. Het geheel wordt voorafgegaan door een beknopte inleiding waarin de geschiedenis van het gebruik van loden zegels in het algemeen onderzocht wordt en waarin de meest voorkomende types vanuit technisch oogpunt beschreven worden. Indices maken het gebruik van de publicatie makkelijker.

Eerste hulp bestaat uit een deel tekst van circa 450 pag. en een deel afbeeldingen van circa 550 pag. Beide delen kunnen niet afzonderlijk worden verkregen. *Eerste hulp* is een gezamenlijke uitgave van Limburgse Studies in Wijer en Stichting Uitgeverij Clinkaert in Voorburg.

Tot eind 2019 kosten beide delen samen € 100,- verzending niet inbegrepen. Nadien wordt de prijs € 150,-. De oplage is beperkt!

Bestellen voor levering in Nederland: Uitgeverij Clinkaert, p/a Laan van Nieuw Oosteinde 104a, 2274 EK Voorburg, bestellen@clinkaert.nl

Bestellen voor levering in België: Limburgse Studies, p/a Rijksarchief, Bampslaan 4, 3500 Hasselt of via de auteur: raf.van.laere@pandora.be

Loden zegels en verzegelingen (deel 3: Mol)

Raf Van Laere

Typologie

In de loop der eeuwen zijn verschillende types loden zegels gebruikt waaruit zich soms regionale varianten ontwikkelden. Toch kunnen de meeste types herleid worden tot een beperkt aantal groepen waarvan afhangende zegels, scharnierzegels en pijpzegels het vaakst voorkomen. In de praktijk is het echter niet altijd makkelijk om bij slecht bewaarde exemplaren uit te maken tot welk type ze behoren.

Afhangende zegels zijn niet rechtstreeks aan het gezegelde voorwerp of document bevestigd maar ze zijn ermee verbonden door middel van één of meerdere touwtjes of koorden.

1. **Het tweepuntzegel** bestaat uit een loden schijf die radiaal doorboord is en die door middel van een touwtje aan het gezegelde voorwerp bevestigd wordt. De term *bulle* wordt best gereserveerd voor zegels uit lood of andere metalen, die aan documenten gehecht zijn zoals de pauselijke bullen.

Tijdens de middeleeuwen wordt dit type niet alleen gebruikt om documenten te zegelen maar ook om goederen, pakjes en dies meer te verzegelen. Meestal wordt ervan uitgegaan dat tweepuntzegels voor het eerst gebruikt werden door de Romeinen. Het Byzantijnse rijk volgt de Romeinse traditie en inspireert niet alleen Oost-Europese vorstendommen maar ook de Arabische wereld om dit type zegel te gebruiken. In grote delen van Oost-Europa, o.m. in Rusland, blijft het tweepuntzegel tot diep in de 19e eeuw het voornaamste zegeltype.

De interne structuur van tweepuntzegels blijft meestal verborgen zodat men zelden kan nagaan of binnen het zegel een beveiliging tegen ongeoorloofde herbruik aanwezig is. Uit ongebruikte exemplaren blijkt echter dat zegels tijdens de 19e en 20e eeuw vaak over een interne beveiliging beschikken. Deze wordt gevormd door een pinnetje dat zich in het midden van het kanaal bevindt dat dwars door het zegel loopt. Als de touwtjes, waarmee het zegel bevestigd wordt, doorheen het radiale kanaal van het zegel getrokken worden en vóór het dichtknijpen van het zegel, gedraaid worden dan verhindert dit pinnetje, dat de bevestigingstouwtjes weer verwijderd kunnen worden zonder het zegel te beschadigen.

Een variant van het tweepuntzegel vertoont aan een zijde een brede gleuf waarin 2 touwtjes makkelijk samen kunnen ingevoerd worden terwijl aan de tegenoverliggende zijde slechts een smalle 'uitgang' zichtbaar is. Deze variant, die meestal uit de tweede helft van de 19e eeuw of uit de eerste helft van de 20e eeuw dateert, is dikwijls voorzien van een dergelijke centrale veiligheidspin. Typologisch gezien is dit type zegel nauw verwant met het driepuntzegel. Andere varianten waarbij het kanaaltje geen radiaal traject volgt maar bijv. een hoek van 90° maakt, komen minder vaak voor en zijn veelal afkomstig uit Duitsland waar ze vooral tijdens de 18e eeuw in zwang zijn.

Bij middeleeuwse zegels is het niet altijd makkelijk om tweepuntzegels te onderscheiden van pijpzegels. De diameter van het radiale kanaal vormt dan het enige aanknopingspunt. Bij tweepuntzegels is deze relatief gering en biedt alleen plaats voor een (dubbele) dunne koord of touw, bij pijpzegels is deze breder om plaats te kunnen bieden aan een smalle strook textiel die deel uitmaakt van het gezegelde stuk textiel.

2. **Het driepuntzegel** is voorzien van drie kanaaltjes, die elkaar in het midden van het zegel ontmoeten. De koorden of touwen, waarmee het zegel bevestigd is, worden langs twee verschillende kanalen doorheen het zegel getrokken en komen via één kanaal naar buiten. Als men het zegel vlak vóór het dichtknippen draait of tordeert dan kan het zegel niet herbruikt worden zonder duidelijke sporen na te laten. Dit type zegel wint vooral vanaf de 18e eeuw aan populariteit o.m. in Frankrijk waar dergelijke zegels gebruikt worden voor tabak en door de *Compagnie française des Indes orientales*.

Driepuntzegels zijn nauw verwant met tweepuntzegels met een centrale beveiliging, maar of ze eruit geëvolueerd zijn staat niet vast. Andere oorspronghypothesen zijn mogelijk. Tot voor kort trof men in bijna elke woning zegels van dit type aan op gas-, elektriciteits- en watermeters.

Driepuntzegel, 19e-20e eeuw; Belgische vondst

3. Men kan 2 types **vierpuntzegels** onderscheiden. Het ene is voorzien van twee parallelle kanalen, bij het andere kruisen de kanalen elkaar in een hoek van 90°. Beide types zijn vrij zeldzaam. Vierpuntzegels zijn vaak relatief groot en uit sommige middeleeuwse exemplaren, o.m. uit Maastricht, blijkt dat op dergelijke zegels soms meerdere kleine kloppen of controlemerken na elkaar aangebracht werden, wellicht om te besparen op de materiaalkosten voor het lood. De meeste vierpuntzegels uit onze streken dateren uit de late middeleeuwen. Afgaande op het beperkt aantal vondsten lijkt het erop dat deze relatief moeilijk te vervaardigen zegels nooit echt populair zijn geweest. Uit het beschikbare materiaal blijkt tevens dat vooral te Mechelen vierpuntzegels met gekruiste kanalen gebruikt werden, waarschijnlijk om in balen verpakt textiel te zegelen.

In Frankrijk worden vanaf 1737 sommige tweepuntzegels maar vooral vierpuntzegels met parallelle kanalen, voorzien van een of twee beveiligingen d.m.v. pinnetjes die na het aanbrengen van het zegel, maar voor het eigenlijk zegelen, dwars door de kanalen gedreven worden. Er zijn ook enkele Pruisische voorbeelden van dit type beveiliging bekend.

4. In sommige gevallen worden **schijfzegels** gebruikt. Het gaat daarbij meestal om ronde loden schijven die voorzien zijn van een bevestigings- of draagoog waardoor een touw kan geregen worden om het zegel aan een product te bevestigen. De meeste schijfzegels met draagoog lijken gebruikt te zijn als kwaliteits- of herkomstmerk van metalen draad waaraan ze ongetwijfeld rechtstreeks bevestigd werden.

Schijfzegels zijn nauw verwant met de loden 'penningen' die sommige Duitse of Scandinavische geelgieters op de een of andere manier aan hun ketels gehecht hebben. Hoe dit gebeurde is niet erg duidelijk omdat deze tweezijdige 'penningen' - o.m. deze van Willem Momma - niet over een bevestigingsmechanisme beschikken en niet altijd doorboord zijn. Vermits dergelijke penningen, net als de schijfzegels met een bevestigingsoog, zonder probleem losgemaakt en herbruikt kunnen worden, mag men aannemen dat ze niet de status hebben van officiële controlemerken maar eerder van private herkomstmerken.

Niet geïdentificeerde *Färbermarke*
18e eeuw, Ø 23.5 mm
2 doorboringen om aan het textiel
genaaid te worden. Duitse vondst.

In Duitsland zijn vergelijkbare merken (*Färbermarken/Tuchmarken*) bij de postmiddeleeuwse textielnijverheid in gebruik. Het zijn ronde koperen schijfjes, vaak met meerdere kloppen, die bij het verven ter controle aan het textiel genaaid worden.

In enkele gevallen werden schijfzegels zonder draaigoog wellicht rechtstreeks bevestigd aan bijv. biertonnen zoals te Hasselt. Het onderscheid met pegels is in die gevallen niet altijd even duidelijk.

Schijfzegel van Hasselt (Ø 56.5 mm) met de heilige Quintinus, de handen met gespreide vingers geheven en nagels door de schouders. HASSELT * DOBBEL * KEERN. Zegel gebruikt als controlemerk voor tonnen waarin 'dobbel' bier van hoge kwaliteit gebrouwen wordt.

Mol is tot bij het begin van de Franse Tijd de centrumgemeente van de voogdij Mol-Balen-Dessel, die oorspronkelijk afhankelijk is van de Abdij van Corbie en voert daarom de heilige Petrus in haar wapen. De heilige wordt voorgesteld in antieke klederdracht met een sleutel in de rechterhand en een boek in de linker. Vermits de heilige Petrus ook op het wapenschild van de nabijgelegen stad Turnhout afgebeeld wordt - daar echter met 2 sleutels - kan dit aanleiding geven tot verwarring.

Scharnierzegel met centrale vergrendeling; Mol (?), 17e-18e eeuw, Ø 35 mm, dubbelslag (?) waarbij de voorzijde is uitgebroken. Op de keerzijde: staand, de heilige Petrus in antieke klederdracht, de armen gekruist, een sleutel in de rechterhand, een boek in de linker. Legende: ... **IGIL** ... Bij gebrek aan een volledig opschrift is de toewijzing onzeker. Het gebruik van een Latijnse legende op late loden zegels is ongebruikelijk en wijst wellicht op een (moderne) vervalsing. Het zegel werd door een metaalde-ctorist gevonden in N-Brabant en bevindt zich nu in een privé collectie.

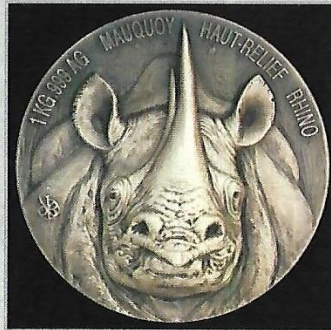

MAUQUOY®

since 1875

SPECIALIST in
MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Wenst U meer te weten over de aangeboden mogelijkheden,
bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

**WORLD
MONEY
FAIR '20**
31. JAN – 2. FEB

vr 31 jan **WorldMoneyFair Berlijn**
10-18u Estrel Convention Center

za 1 feb Sonnenallee 225
10-18u D-12057 Berlin

zo 2 feb info@worldmoneyfair.de
10-16u www.worldmoneyfair.de

vr 7 feb (16-21u) za 8 feb (10-16u)
Fletcher Hotel, Leidschendam - Den Haag
Weigelia 22, 2262 Leidschendam -Voorburg
www.hollandcoinfair.nl

met exclusieve Holland Coin Card van KNM

**HOLLAND
COIN FAIR**
7 -8 FEBRUARI 2020

zondag 9 februari **Nationale Ruildag Wase Ruilclub** 9-16u
Puyenbeke Stadion Watermolenstraat 104, 9111 Sint-Niklaas
Vera Behiels - Azalealaan 45, 9100 St-Niklaas verabe@skynet.be

zaterdag 15 februari **MEDEC** 12.30-16u
medailles & eretekens
zaal Ruggenhof - Frans Van Dijkstraat 46, 2100 Deurne
Hugo Jacobs 03-6455018 users.skynet.be/medec

zondag 16 februari **45e Salon Numismatique Strasbourg** 9-16u
Pavillon Joséphine - Parc de l'Orangerie, avenue de l'Europe, Strasbourg

Fleur de Coin

Numismatiek

Veiling 53 (tot 2 maart) Wierookstraat 35, 9800 Meigem
+32 9 2333138 info@fleurdecoin.be www.fleurdecoin.eu

za 1	EGMP Dendermonde - t'Klokske - Pijndersln 90, Denderm NK Hasselt - C.C. Vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt Gent West M.C. - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16.30u 13-16.30u 12.30-16u 8.30-12u
zo 2	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterstr. Izegem Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30u 8-12u 8-12u
di 4	AEN Brussel - Bowlmaster - Rue Van Zande 45, 1080 Br.	vanaf 18u
za 8	EGMP Antverpia - Ruggehof - Fr. V. Dijkstr 46, Deurne AEN Nijvel - C. St-Gertrude, Faubourg de Mons 1, Nijvel AEN Verviers- École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West M.C. - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12.30-16u vanaf 14u 8-12u 12.30-16u 8.30-12u
zo 9	EGMP Herentals-St-Antoonius, Kapucijnenstr 7, Herentals Val de Salm - Salle Q. dl. Gare - Rue dl Station, Vielsalm N.K. St-Truiden - O-Atheneum - Zoutstraat 6, St-Truiden Wase Ruilclub - Nationale Ruildag Puyenbeke Stadion - Watermolenstraat 104, St-Niklaas	8.30-12u 9-12u 7.30-12u 9-16u
ma 10	EGMP Brugge - CM. - Kon. Astridlaan 2, St-Michiels-Br.	vanaf 19u
di 11	NK Zeeland- Hof Mondriaan, Vrijlandstr. 28, Middelburg	18.30-21u
wo 12	NK Brabant- Bar L Duc, Korenbrugstr., 's-Hertogenbosch	19.45-22u
za 15	MEDEC - zaal Ruggehof - Frans Van Dijkstr 46, Deurne Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12.30-16u 12.30-16u 8.30-12u
zo 16	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr, Harelbeke AEN Luik - Centre 104 - Rue St-Gilles 104, 4000 Luik	13-16u 8.30-12u
di 18	NK. Limburg - Le Theatre Hotel - Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
vr 21	Internetveiling 53 - Fleur de Coin info@fleurdecoin.be www.fleurdecoin.be	tot 2 maa

za	Gent West MC. - Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent	12-16u
22	EVB - Lunch Garden - Blvd. du Souverain 240, Oudergem	8.30-11u
	Achter Olmen - T.I. St-Jansberg, Weerterstwg. 135, Maaseik	13-16u
zo	EGMP Aalst - S.C. Immerzeel - R. Novarumstraat 4, Aalst	9-12u
23	EGMP Tienen - 't Hoekske - Oude Leuvensestr. 93, Tienen	9-12u
	AEN La Louvière - Le Coq Wallon - Place Mansart 7, La-L	8.30-12u
	Wase Ruilclub - Puyenbeke- Watermolenstr 104, St-Niklaas	9-12u
www.egmp-vzw.be		

Filatis 2

Postzegelhandel De Beul

Alles voor verzamelaars van postzegels, postkaarten,
bankbiljetten, munten en euromunten.

WWW.FILATIS2.COM

gespecialiseerde website voor euromunten

Sint-Katelijnevest 38
2000 Antwerpen - België

T: +32 (3) 226 40 68
E: debeul@evonet.be

Open: ma tot za van 10u tot 17u30 doorlopend

Nieuw in de bib!

**Mémorial du Centenaire
de l'Ordre de Léopold,
1832-1932** (n° 3523)

M. Papeians de Morchoven
Brussel, 1933

zo 1	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterstr. Izegem Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30u 8-12u 8-12u
di 3	AEN Brussel - Bowlmaster - Rue Van Zande 45, 1080 Br	vanaf 18u
za 7	EGMP Dendermonde -t'Klokske -Pijndersln 90, Denderm NK Hasselt - C.C. Vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16.30u 13-16.30u 12.30-16u 8.30-12u
zo 8	Val de Salm - Salle Q. dl. Gare - Rue dl Station, Vielsalm N.K. St-Truiden - O-Atheneum - Zoutstraat 6, St-Truiden Wase Ruilclub - Puyenbeke - Watermolenstr 4, St-Niklaas	9-12u 7.30-12u 9-12u
ma 9	EGMP Brugge - CM. - Kon. Astridlaan 2, St-Michiels-Br.	vanaf 19u
di 10	NK Zeeland- Hof Mondriaan, Vrijlandstr. 28, Middelburg	18.30-21u
wo 11	NK Brabant- Bar L Duc, Korenbrugstr., 's-Hertogenbosch	19.45-22u
za 14	AEN Nijvel - C. St-Gertrude, Faubourg de Mons 1, Nijvel AEN Verviers- École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Veiling 144 - Jean Elsen & ses Fils Tervurenlaan 65, 1040 Brussel	vanaf 14u 8-12u 12.30-16u 8.30-12u
zo 15	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr, Harelbeke AEN Luik - Centre 104 - Rue St-Gilles 104, 4000 Luik 36e Internationale Beurs - EGMP Antverpia Kinopolis Event Cent. - Groenendaallaan 394, Antwerpen Internationale Muntenbeurs Tilburg De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot	13-16u 8.30-12u 8.30-15u 9-15u
di 17	NK. Limburg - Le Theatre Hotel - Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
za 21	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16u 8.30-11u

zo 22	EGMP Aalst - S.C. Immerzeel - R. Novarumstraat 4, Aalst EGMP Tienen- 't Hoekske - Oude Leuvensestr. 93, Tienen Wase Ruilclub - Puyenbeke - Watermolenstr 4, St-Niklaas	9-12u 9-12u 9-12u
za 28	Gent West MC. - Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blvd. du Souverain 240, Oudergem Achter Olmen - T.I. St-Jansberg-Weerterstwg 135, Maaseik Munten- en biljettenveiling - TheCoinHouse-auctions info@thecoinhouse-auctions.eu	12-16u 8.30-11u 13-16u
zo 29	AEN La Louvière - Le Coq Wallon - Place Mansart 7, La-L	8.30-12u

**VAN
ECCEL
POEL**

VAN ECCELPOEL - food & drinks with a (hi)story

VERSMARKT - WIJN - BIER - STERKE DRANKEN

*vrije toegang in onze wijnkelder:
Dagelijks meer dan 50 wijnen te proeven!*

Van Eccelpoel
Lierseweg 20 - 2200 Herentals
014 21 26 93
bestellingen@vaneccelpoel.com
www.vaneccelpoel.com

Openingsuren:
Maandag: 12u - 18u
Dinsdag - Vrijdag: 09u - 18u
Zaterdag: 08u - 18u
Zon- en feestdag: 08u - 12u

munt **KOERIER**

onafhankelijk maandblad in benelux
voor munten en penningen

NUMISMATA®

za 7 maart (9.30-17.30u)

zo 8 maart (9.30-15u)

Numismata Munchen

MOC - Lilienthalallee 40, 80939 Munchen

zondag 8 maart	Bodemvondsten en Antiekbeurs Eijsden	10-15u
Cultureel Centrum - Breusterstraat 23, Eijsden		www.ancientart.nl

zondag 8 maart **Internationale Ruildag Genkse Ruilclub** 8-13.30u
 St-Jan Berchmanscollege - Collegelaan 1, 3600 Genk
 Romain Schoefs 089-351490 www.ruilclubgenk.be

Jean ELSEN & ses Fils s.a. NUMISMATISTS

zaterdag 14 maart **Veiling 144 - Jean Elsen & ses Fils**
 Tervurenlaan 65, 1040 Brussel www.elsen.eu numismatique@elsen.eu

zondag 15 maart 8.30-15u
36e Internationale Beurs Numismatica Antverpia
Kinopolis Event Center
Groenendaallaan 394, 2030 Antwerpen
ronnievanuden@skynet.be 0476-387801

zondag 15 maart **Internationale Beurs Tilburg** 9-15u
 Hotel 'De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot 06-51800052

za 28 maart **Munten- en biljettenveiling - The Coinhouse-auctions**
info@thecoinhouse-auctions.eu Dries 55, 9112 Sinaai 0468-327635

Herenthoutse *POST* kaartenclub

zondag 29 maart **Nationale Postkaartenbeurs** 8-14u
 Cultureel Centrum G.O.C. Ter Voncke - Vonckstraat 17, 2270 Herenthout
 Jan Helsen - Molenstraat 133 tel. 014-515702 gsm. 0497-831484

COIN & MEDAL FAIRS

HJR Fine Arts sprl

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28
1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente
de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées
antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité
1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière
13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin
83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

TAXATIES
AANKOOP
VERKOOP

INTERNATIONALE
VEILINGEN

MAART-JUNI-SEPTEMBER-DECEMBER

Onze experts schatten gratis uw verzameling en betere munten die worden ingeleverd voor onze veilingen.

De catalogus wordt in heel de wereld verstuurd.

Kelten, Grieken, Romeinen, Byzantijnse, Middeleeuwse en moderne munten. Penningen en jétons.

Tervurenlaan 65
1040 Brussel

Tel : +32-2-734.63.56
Fax : +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu